

A szőlő és bor jövője Szekszárdon, avagy mit hoz és mit visz az éghajlatváltozás?

Megbolondult az időjárás, eltűnt a tél, a 4 éves fiam még nem is szánkózott, borzasztó ez a szárazság, kiszárad minden, a sok esőtől kirothadnak a növények, még nem is volt tavasz, de már itt a kánikula, hűgútát kap az ember, többet hűtünk nyáron, mint amennyit fűtünk télen, stb. Az utóbbi 10-20 évben egyre gyakrabban találkozunk a fenti abnormálisnak tűnő időjárási jelenségekkel. Olyan gyakran, hogy lassan ez lesz a megszokott, a normális.

Az időjárásnak egy hosszabb időszakra jellemző megnyilvánulásait nevezzük éghajlatnak, és amit az utóbbi évtizedekben mi is érzünk itt Szekszárdon, az pedig az éghajlatváltozás. Az éghajlatváltozásnak globális és helyi, települési hatásai és következményei egyaránt vannak, amivel foglalkozni kell(ene). Ennek szükségességét érezte meg a Szekszárdi Önkormányzat is, amikor 2009-ben csatlakozott a hazai Klímabarát Települések Szövetségéhez, létrehozta a Szekszárdi Klímakört, amely programokkal, szemléletformálási akciókkal hívja fel a figyelmet az elkerülhetetlen alkalmazkodásra. Az évente megrendezésre kerülő szekszárdi klímakonferenciák sorában a koronavírus pandémia előtti utolsó konferencia témája „*A klímaváltozás itt van: a szőlő jövője Szekszárdon*” volt 2019. március 27-én, a Vármegyeháza dísztermében. A konferencián többek között Dr. Buzási Attila a Budapesti Műszaki Egyetem Környezetgazdaságtan Tanszékének tanszékvezető helyettese tartott előadást „*A klímaváltozás hatása a szekszárdi borvidékre*” címmel.

Az előadót a téma oly mértékben megihlette, az MDPI (Multidisciplinary Digital Publishing Institute, Svájc) nyílt hozzáférésű tudományos folyóiratok kiadója elektronikus felületén 2021. februárban „**Éghajlati sérülékenység és alkalmazkodási kihívások a Szekszárdi Borvidéken**” címmel tanulmányt jelentetett meg.

A tanulmány összefoglalójában az alábbiakat írja: *Az éghajlat változása olyan kihívások elé állítja a bortermelőket, ami az ágazat jelenére és jövőjére is kihat. A sérülékenységi tanulmányok a jelenlegi klímakutatások fő frontját alkotják, ezért jelen cikk két fő célt tűzött maga elé. Egyrészt vizsgálni fogom a Szekszárdi Borvidék éghajlati sérülékenységének két fő alkotó elemét, másrészt a fenntartható környezetgazdálkodás szempontjából összegyűjtöm és értékelem a lehetséges alkalmazkodási technikák alkalmazását. Az eddig lefolytatott vizsgálatok egyértelművé teszik, hogy a jövőben komoly aszályos időszakok várhatóak. A legelterjedtebb borszőlőfajták időjárás-érzékenységi jellemzői jól mutatják a viszonylag erős kitettséget a klímaváltozás során. Mivel mind a külső, mind a belső sérülékenységet mutató tényezők folyamatos romlást jeleznek, az alkalmazkodási stratégiák fejlesztése kulcsfontosságú. Az alkalmazkodást segítő beavatkozások gyakran környezetet károsító megoldásokat hoznak, ill. alkalmazkodási zavarokat okoznak, ezért összegyűjtöttem és bemutatom azokat a környezettudatos, fenntartható gazdálkodásra építő praktikákat, melyekkel elkerülhetőek a hosszútávú negatív hatások. Az alkalmazott vizsgálati módszertannal meggyőzően bemutatom, hogy a természet alapú illeszkedési stratégiák előnyösebbek összevetve további gépek, ill. erőforrás intenzív tevékenységek alkalmazásánál. Ez a tanulmány egy tudományos hiányt tölt be, amikor a szőlészet terén eddig elérhető és széles körben alkalmazott alkalmazkodási beavatkozások beágyazódás-központú ex-ante vizsgálatát elvégzi.*”

A tanulmány (eredeti angol nyelven) alábbi címen érhető el: <https://www.mdpi.com/2225-1154/9/2/25>. A tanulmány magyar nyelven (Heimann Zoltán fordítása és dr. Buzási Attila lektorálása nyomán) a Zöldtárs Alapítvány honlapján érhető el: www.zoldtars.hu.

Amennyiben a globális éghajlatváltozás jelenlegi romló tendenciáit egy rendkívül széleskörű nemzetközi összefogással nem sikerülne csökkenteni vagy megállítani, akkor a következő 50 év végére Magyarország éghajlata nagyjából a tőlünk délre 600-700 km-re fekvő térség éghajlatához lesz hasonló, mint amilyen most pl. az olasz csizma sarkán fekvő Brindisiben, vagy a Görögországi Thessalonikiben van.

Európa átrendeződik 2070-2100. (Forrás: Cities and climate change, OECD, 2010.)

Szekszárd, 2021. június 15.

Zöldtárs Alapítvány
Baka György